

ZAPOWIEDZI WYSTĄPIEŃ W CZASIE KONGRESU

PRZYSZŁOŚĆ LUDZKOŚCI IDZIE PRZEZ RODZINĘ

16 MARCA



prof. KUL, dr hab. Dorota Kornas-Biela

kierownik Katedry Pedagogiki Rodziny oraz Pracowni Pedagogiki Prenatalnej i Prokreacji w KUL (od 2011 r.); stypendysta Fundacji Fulbrighta w Population Sciences Department Harvard Medical School delegat polskich organizacji pozarządowych na Międzynarodową Konferencję ONZ *Population and Development* w Kairze (1994); autorka książek i artykułów z zakresu problematyki rodzinnej, kilkuset publikacji naukowych i popularno-naukowych, licznych ekspertyz i recenzji. Czynny uczestnik ponad 200 kongresów i sympozjów, wielu konferencji prasowych, ponad 100 audycji radiowych i telewizyjnych. Inicjator i prowadząca Sekcję Psychologii Prenatalnej Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (1984-2002) oraz Międzywydziałowe Podyplomowe Studium Rodziny w KUL (1994-2002), rzeczoznawca MEN, organizator licznych sesji naukowych i szkoleń, wykładowca upowszechniający wiedzę z zakresu psychologii i pedagogiki rodziny oraz zdrowia w wielu ośrodkach w Polsce.



prof. dr hab. Maria Kielar-Turska

psycholog. Prace badawcze i teoretyczne dotyczą rozwoju mowy i myślenia w okresie dzieciństwa, reprezentacji poznawczej oraz dziecięcej teorii umysłu. Ponadto interesują ją zagadnienia związane z uczestnictwem dzieci i młodzieży w kulturze, a więc dziecięce zabawy tradycyjne, recepcja różnych gatunków literackich i filmu przez dzieci i młodzież. Bierze udział w badaniach nad rozwojem językowym i komunikacyjnym dzieci, kierując zespołem badawczym. Redaktor Kwartalnika Polskiej Psychologii Rozwojowej, członek Komitetów Redakcyjnych następujących czasopism: *Forum Psychologiczne*, *Wychowanie w Przedszkolu*, *Polish Quartely of Developmental Psychology*. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Psychologicznego i pełni funkcję Przewodniczącej Sekcji Psychologii Rozwojowej PTP.

Znaczenie rodziny w wychowaniu małego dziecka

Rodzina stanowi niezastępowalne środowisko rozwoju dziecka. Konstytuują je trzy rodzaje elementów: materialne, społeczne i kulturowe, pozostające ze sobą w dynamicznej interakcji. Charakterystyka aspektu materialnego środowiska rodzinnego obejmuje przestrzeń oraz przedmioty będące produktami kulturowymi; Szczególne miejsce wśród nich zajmuje książka. Opis środowiska rodzinnego w aspekcie społecznym dotyczy konstytuowania relacji między rozwijającym się dzieckiem a rodzicami, rodzeństwem, dziadkami. Szczególne znaczenie dla rozwoju dziecka ma dyskurs rodzinny. Aspekt kulturowy w opisywaniu środowiska rodzinnego odnosi się do przekazywania przez dorosłych i przejmowania przez dziecko norm, reguł, wartości stanowiących o moralnym rozwoju jednostki. W referacie zostaną zaakcentowane te elementy środowiska rodzinnego, które dobrze służą rozwojowi dziecka.



Prof. zw. dr hab. Katarzyna Olbrycht

pedagog, pracuje w Uniwersytecie Śląskim, w Wydziale Etnologii i nauk o Edukacji w Cieszynie. Prowadzi Zakład Edukacji Kulturalnej. Jej zainteresowania naukowe obejmują edukację aksjologiczną i wychowanie do wartości, edukację kulturalną, pedagogikę personalistyczną, pedagogikę chrześcijańską. Jest członkiem Rad naukowych kilku czasopism pedagogicznych. Współpracuje z Ogólnopolską Radą Szkół Katolickich.

Wychowanie do wartości „domu”

Rodzina i dom są jednymi z najważniejszych wartości w życiu człowieka i w jego rozwoju. Tradycja kulturowa wiąże ze sobą te wartości, zakładając ich wzajemny wpływ. Współczesna kultura traktuje je coraz bardziej symbolicznie, równocześnie rozmywając ich sens. Rodzina jest wspólnotą a dom – miejscem najpełniejszego realizowania się osobowego życia każdego z jej członków, miejscem odkrywania, przeżywania i realizowania wartości rodzinnych i ludzkich. Dom jest wartością nie dlatego że jest siedzibą rodziny, ale dlatego, że jest miejscem budowanym przez wzajemną miłość jej członków. Jeśli *rodzina* i *dom* mają być wartościami, których realizacja buduje życie jednostek i wspólnot, wymagają szczególnego wysiłku wychowawczego.

Wychowanie w rodzinie i do rodziny jest w swej istocie wychowaniem do wartości rodziny, zaś wychowawcze przygotowanie do budowania *domu* musi opierać się na wychowaniu do *domu* jako wartości. Wychowanie do wartości jest złożonym, wieloetapowym procesem, angażującym całego człowieka, w jego sferze intelektualnej i afektywno-wolicjonalnej, w jego osobowej – fizyczno-psychiczno-duchowej integralności. Dotyczy to także wartości „domu”, który rodzina tworzy nie tylko dla siebie ale przede wszystkim sobą.

W świetle antropologii chrześcijańskiej i chrześcijańskiej wiary staje się szczególną wartością gdy rodzina decyduje się być *Kościółem domowym*, gdy we własnym i każdym domu stara się widzieć *dom Chrystusa*.

prof. UW, dr hab. Krystyna Ostrowska

prof. WSFiZ, dr hab. Aleksandra Korwin-Szymanowska

Znaczenie wartości w rodzinie

Przedmiotem rozważań będzie ukazanie roli rodziny w kształtowaniu i urzeczywistnianiu takich wartości jak miłość, prawda, praca i życie duchowe.

Wartości zdefiniowane są w kategoriach idealnych stanów rzeczy dotyczących relacji do innych osób i siebie, opisu rzeczywistości zjawiskowej i duchowej.

Problematyka powyższych wartości rozważana będzie w kontekście możliwych sposobów i form ich realizacji na terenie rodziny a także w kontekście funkcjonowania w innych grupach społecznych.



Ks. dr Eugeniusz Derdziuk

kapłan Diecezji Zamojsko-Lubaczowskiej. Absolwent KUL. Wieloletni ojciec duchowny w Wyższym Seminarium Duchownym najpierw Diecezji Lubelskiej potem Zamojsko-Lubaczowskiej. Spowiednik. Obecni kustosz Sanktuarium Nawiedzenia NMP w Krasnobrodzie. Od 2011 r. egzorcysta diecezjalny.

Problemy zaburzeń w sferze duchowej

Dobrze, że coraz częściej porusza się temat duchowych fundamentów naszej rzeczywistości. Małżeństwo i rodzina są otoczone w szczególnym zainteresowaniem Kościoła, ale też i Zła osobowego. Im bardziej Europa i Polska odchodzą od swoich korzeni wiary, tym bardziej Zło

uderza w najbardziej podstawowe tkani społeczeństwa. W wystąpieniu zostaną zarysowane współczesne duchowe zagrożenia wobec małżeństwa i rodziny.



Prof. WSEI, dr hab. Zbigniew Bronisław Gaś

kierownik Zakładu Psychoprofilaktyki i Pomocy Psychologicznej. Promotor 12 zakończonych i 6 otwartych przewodów doktorskich. Członek m.in. Rady Naukowej Roczników Psychologicznych KUL, Remedium, Horyzontów Psychologii. Rzecznik Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Ekspert ds. profilaktyki MEN, PARPA oraz KBds.PN. Współpracownik licznych placówek naukowych w kraju i zagranicą. Główne zainteresowania naukowe to: funkcjonalność/dysfunkcjonalność młodzieży i młodych dorosłych: uwarunkowania, przejawy, korekta; diagnoza zapotrzebowania na działania profilaktyczne w różnych środowiskach wychowawczych; ocena skuteczności działań profilaktycznych i resocjalizacyjnych dla młodzieży dysfunkcyjnej. Autor 14 monografii naukowych, 16 redakcji naukowych prac zbiorowych, ponad 100 artykułów i rozpraw naukowych, wielu recenzji prac naukowych.

Co to znaczy rodzina szkołą trzeźwości?

Sformułowanie „Rodzina szkołą trzeźwości” jest jednym z najczęściej używanych sformułowań zarówno w obszarze profilaktyki uzależnień, jak też w mediach czy w mowie potocznej. W efekcie nabrało ono znaczenia swoistego sloganu, za którym kryją się różne treści (a czasem wręcz ich brak). Konieczne jest zatem przypomnienie, jak ważne zawiera ono treści - dotyczą one bowiem zarówno stawianych celów, jak wykorzystywanych metod działania, aż wreszcie odnoszą się do kluczowych w życiu człowieka wartości?



ks. dr Marek Dziewiecki

kapłan diecezji radomskiej, doktor psychologii, adiunkt Uniwersytetu Kard. S. Wyszyńskiego, krajowy duszpasterz powołań, dyrektor radomskiego telefonu zaufania „Linia Braterskich Serc”, autor ponad pięćdziesięciu książek z zakresu wychowania, małżeństwa i rodziny, komunikacji międzyludzkiej, a także profilaktyki i terapii uzależnień.

Ojciec - świadek wiary i trzeźwości

Przeżywamy ogłoszony przez Papieża Benedykta XVI Rok Wiary. Jednocześnie inspiracją dla pracy formacyjnej w naszej Ojczyźnie jest program duszpasterski pod hasłem: Rodzina szkołą trzeźwości. W tym kontekście warto przyjrzeć się roli męża i ojca w promowaniu życia zgodnego z zasadami wiary i w duchu dojrzałej trzeźwości. Szczególna odpowiedzialność w tym względzie spoczywa na mężczyźnie jako na ojcu, gdyż to głównie od wychowania, w którym ojciec pełni podstawową rolę, zależy postawa dzieci i młodzieży wobec życia. Dojrzały mężczyzna daje swoim bliskim wiarę w sens istnienia, przyprowadza swoich bliskich do Boga, który uczy błogosławionego sposobu postępowania, a swoją postawą upewnia o tym, że człowiek zaprzyjaźniony z Bogiem jest w stanie radzić sobie na trzeźwo w każdej sytuacji życiowej. Dojrzały i trzeźwy ojciec upewnia dzieci o tym, że tylko ten, kto kocha, jest radosny i nie ma potrzeby szukania „pomocy” tam, gdzie jej nie znajdzie, na przykład w alkoholu, narkotykach, hazardzie, czy seksie. Życie bez Boga i bez miłości sprawia, że człowiekowi odechciewa się żyć, a życie z Bogiem i naśladowanie Jego miłości sprawia, że człowiek nie wpada w żadne uzależnienia, gdyż nie ma potrzeby, by uciekać od rzeczywistości. Kto kocha, ten zamienia zwyczajne życie w nadzwyczajne święto. Szczęśliwy jest ten mężczyzna – mąż, ojciec, syn, brat czy przyjaciel - który swoich bliskich potrafi upewniać o tym swoją własną miłością, trzeźwością, pogodą ducha i radością życia.



dr Krzysztof Wojcieszek

nauczyciel akademicki - adiunkt w Szkole Wyższej Pedagogiki Resocjalizacyjnej Pedagogium (obecnie WSNS Pedagogium) w Warszawie, prowadzi zajęcia z zakresu metodyki, poradnictwa, wybranych problemów filozofii dla wszystkich kierunków, pełni funkcję Kierownika Zakładu Pedagogiki Resocjalizacyjnej tej szkoły.

Paradoksy i tajemnice rodzinnego wpływu na sferę zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży

Niepokoimy się, gdy dostrzegamy przedwczesną inicjację alkoholową i nikotynową dzieci i młodzieży, a jeszcze bardziej, gdy zauważamy eksperymenty z narkotykami. Ten niepokój jest słuszny, bo tego rodzaju zachowania są niszczące. Stanowią zagrożenie dla prawidłowego rozwoju ludzi. Powstaje pytanie o to, co mogą w tej sprawie zdziałać rodzice? Okazuje się, że ich działania i zaniechania stanowią najważniejszy element systemu czynników ryzyka, czynników chroniących i rezyliencji. Są głównym aktorem na profilaktycznej scenie. Przede wszystkim przez modelowanie. Okazuje się, że jeśli rodzice korzystają z substancji psychoaktywnych (nawet z umiarem), to ten fakt zostaje przetransponowany przez ich dzieci na przyzwolenie dla własnych eksperymentów. Jeśli rodzice palą, to dzieci nie tylko sięgną po papierosy, ale i alkohol. Ten negatywny wpływ jest ważny, ale ważniejsze są pozytywne możliwości rodziców. Jeśli wytrwale budują z dziećmi więź, to zwiększają rezyliencję i chronią swoje dzieci. I odwrotnie: rodzice, którzy stosują różnorodną przemoc zwiększają ryzyko zachowań destrukcyjnych u swoich dzieci, również z powodu poszukiwania przez dzieci „lekarstwa na stres”. Zatem to w kierunku rodziców powinna być skierowana główna akcja profilaktyczna i powinna przyjąć postać wspomagania rodziców w umiejętnościach wychowawczych i podtrzymywania prawidłowej postawy rodzicielskiej.

Paweł Król

Wydawnictwo Rubikon, Kraków

Jak rozmawiać z dziećmi o seksualności?

Wydawnictwo Rubikon od ponad 15 lat wspiera nauczycieli i rodziców, którzy pragną zapewnić dzieciom harmonijny rozwój i bezpieczną młodość.

Wychowanie seksualne realizowane w ramach przedmiotu „wychowanie do życia w rodzinie” to ważna pomoc dla rodziców i nauczycieli WdŻwR. Dzięki tym zajęciom edukacyjnym mogą oni poznać etapy rozwoju seksualnego i uczuciowego dzieci i młodzieży. Przedmiot ten stanowi także pomoc dla młodzieży w nabywaniu umiejętności niezbędnych do tworzenia relacji w przyszłych związkach małżeńskich oraz budowania szczęśliwych rodzin.

Do tej pory nasze publikacje koncentrowały się na książkach i pomocach edukacyjnych dla szkoły podstawowej, gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych. Teraz chcemy wesprzeć także rodziców dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w niełatwym zadaniu, jakim jest poznawanie sfery seksualnej.

Dr Marek Babik, prywatnie ojciec czwórki dzieci, napisał książkę traktującą seksualność jak zwyczajną sprawę, o której można swobodnie porozmawiać.

Dlaczego pan z panem nie może mieć dziecka?

Gdzie Kasia ma siusiaka?

Co to jest prezerwatywa?

– to tylko kilka dziecięcych pytań, z którymi zmierzył się autor.

Współczesny rodzic nie jest w stanie w pełni kontrolować wiadomości, jakie docierają do jego dziecka. Wychowanie seksualne nie może więc sztywno wyznaczać tego, o czym i w jakim wieku należy dziecku powiedzieć. Kluczową sprawą staje się umiejętność słuchania tego, o co dziecko pyta. Książka nie jest zbiorem gotowych odpowiedzi i rozwiązań. Ma raczej pobudzać Czytelników do własnych przemyśleń i poszukiwań. Autor pokazuje schemat rozmowy z dzieckiem, wyjaśnia kto i kiedy powinien taką rozmowę zainicjować, a także przestrzega przed popełnianiem typowych błędów.

Książka Marka Babika to praktyczny i dowcipny przewodnik wypracowany podczas licznych spotkań z rodzicami.